

Wstęp

Globalizacja jest procesem skomplikowanym, złożonym o charakterze obiektywnym.

Termin „globalizacja” jest różnorodnie definiowany. Na przykład W. Grudzewski i J. Hajduk twierdzą, iż globalizacja jest oderwaniem od korzeni narodowych i terytorialnego rozproszenia wielu węzłowych i strategicznych dziedzin działalności przedsiębiorstwa, a w odniesieniu do organizacji obejmuje¹:

- obecność na rynku światowym;
- rozmiar oferty produktów i usług w zakresie *high technology*;
- umiejscowienie w łańcuchu wartości obejmującym przede wszystkim operacje zmieniające kształt, wymiary, własności, pozycje, miejsce wytwarzanego produktu;
- marketing strategiczny;
- posunięcia zorientowane na osiągnięcie przewagi konkurencyjnej.

Zdaniem G. Gierszewskiej i B. Wawrzyniaka globalizacja to proces zmiany perspektywy postrzegania zasad i reguł postępowania, zdarzeń, zachowań, działań, uznawanych wartości – z narodowej na ogólnoświatową².

A. Zaorska twierdzi natomiast, że globalizacja stanowi wyższy stopień, bardziej zaawansowany i złożony etap procesu umiędzynarodowienia działalności gospodarczej i wiąże się ze wzrostem wielkości powiązań i wzajemności oddziaływań państw i społeczeństw tworzących obecny światowy system gospodarczy³. Można zatem stwierdzić, iż w tak złożonym systemie zacierają się różnice pomiędzy problemami lokalnymi, regionalnymi, narodowymi i ponadnarodowymi⁴.

Pomijając całe spektrum znaczeń, można zdecydowanie stwierdzić, że globalizacja jest jednym z najważniejszych wyzwań, przed którymi staje każdy współczesny człowiek, a przede wszystkim przedsiębiorca⁵.

¹ W.M. Grudzewski, I.K. Hajduk, *Projektowanie systemów zarządzania*, Difin, Warszawa 2001, s. 60.

² G. Gierszewska, B. Wawrzyniak, *Globalizacja. Wyzwania dla zarządzania strategicznego*, Poltext, Warszawa 2001, s. 13.

³ A. Zaorska, *Ku globalizacji? Przemiany w korporacjach transnarodowych i gospodarce światowej*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998, s. 15.

⁴ G.S. Yip, *Total Global Strategy II*, 2 nd ed., Pearson Education, Prentice Hall 2002.

⁵ U. Wąsikiewicz-Rusnak, *Międzynarodowe programy i systemy zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwach przemysłowych*, Wyd. UEK w Krakowie, Kraków 2009, s. 40.

Zarządzanie współczesnym przedsiębiorstwem z perspektywy globalizacji, stwarza konieczność budowania nowego podejścia strategicznego. W takiej bowiem sytuacji wydaje się słusznym przyjmowanie podejścia, iż nie można z góry pozbawiać jednostki gospodarczej możliwości rozwoju z tegoż powodu, że nie uwzględnimy sił i czynników globalizacji, które mają ogromny wpływ na funkcjonowanie podmiotów gospodarczych o charakterze lokalnym czy regionalnym.

Zdaniem G. Stonehouse'a zagadnienia globalnej i transnarodowej strategii oraz zarządzania strategicznego obejmują⁶:

1. Strategię globalną i transnarodową, gdzie wyróżniamy:
 - strategię globalną i transnarodową,
 - globalną/transnarodową obsługę marketingową,
 - strategię wobec filii.
2. Zarządzanie globalne i transnarodowe, do którego należą:
 - zarządzanie zasobami ludzkimi,
 - zarządzanie produkcją i logistyką w skali globalnej,
 - zarządzanie technologią w skali globalnej,
 - zarządzanie marketingiem,
 - zarządzanie finansami,
 - struktura organizacyjna i kontrola globalna.

Przyjęcie transnarodowej i globalnej strategii powinno pomóc organizacji gospodarczej określać jak postrzega ona swoją pozycję w otoczeniu globalnym, a także w jaki sposób winny być formułowane jej strategie.

Transnarodowa obsługa marketingowa winna określać standardy obsługi klientów na rynku globalnym. W jej ramach powinno się także monitorować rynek i reakcje na zmiany jakie w nim zachodzą.

Strategia wobec filii, polega na budowie odpowiedzialnej struktury umożliwiającej monitorowanie oddziałów organizacji zlokalizowanych w różnych częściach świata.

Zarządzanie zasobami ludzkimi w skali globalnej stwarza możliwość opracowania takiej polityki, która umożliwia bezproblemową zmianę kraju zamieszkania oraz powoływania globalnych menedżerów.

Zarządzanie produkcją i logistyką powinno umożliwiać określenie zasad zarządzania głównymi działaniami, które ukierunkowane być powinny na uzyskanie wartości dodanej poprzez planowanie i realizację produkcji w skali globalnej, tworzenie globalnych łańcuchów logistycznych, przy uwzględnieniu lokalizacji przedsiębiorstw produkcyjnych, a w końcu organizację globalnych zamówień (np. zamiast dla pojedynczego oddziału

⁶ G. Stonehouse, et.al. red. wyd. pol. G. Gierszewska, *Globalizacja. Strategia i zarządzanie*. Fielberg SJA, Warszawa 2001, s. 10.

organizacja zakupów dla całej grupy, dająca możliwość wynegocjowania preferencji ceny).

Zarządzanie technologią w skali globalnej, polega przede wszystkim na wymianie doświadczeń a także na tworzeniu systemów rozwoju mających służyć całej organizacji, a nie tylko jej poszczególnym jednostkom składowym.

W ramach zarządzania globalnego i transnarodowego powinno się także realizować marketing międzynarodowy oraz segmentację i pozycjonowanie na rynkach globalnych.

Bardzo istotnym a zarazem dość trudnym elementem zarządzania globalnego do realizacji w praktyce jest zarządzanie finansami. W ramach jego realizacji powinno się uwzględniać: ryzyko kursowe, wycenę transferu, budowanie konkurencyjności globalnej.

Struktura organizacyjna i kontrola globalna określają jaki kształt przyjmie organizacja zarówno dla jak również podczas realizacji stawianych sobie celów strategicznych. Bardzo ważne znaczenie odgrywa tutaj kultura organizacyjna, która tworzona jest przez wspólne założenia, wartości, postawy pracowników jak również menedżerów. Celem głównym niniejszego opracowania jest „analiza i ocena najnowszych trendów w rozwoju zarządzania z uwzględnieniem jego aspektu międzynarodowego”, a także „także wykazanie wpływu dynamicznie postępującego procesu globalizacji i umiędzynarodawiania działalności gospodarczej zarówno na sytuacje pojedynczych podmiotów gospodarczych, regionów oraz całej gospodarki”. Szeroki aspekt realizowanych analiz poprzez takie zagadnienia, jak: rozwój zarządzania logistycznego w warunkach postępującej globalizacji; wpływ inkubatorów przedsiębiorczości na rozwój Zagłębia Dąbrowskiego; znaczenie wdrażania systemów zarządzania z uwagi na ich efektywność, a radzenie sobie ze stresem zawodowym w okresie rosnącej globalizacji przedsiębiorstw; zarządzanie pracownikami w przedsiębiorstwach; globalizacja zarządzania w obszarze IT; integracja w standaryzowanym zarządzaniu przedsiębiorstwem – obszary, metody i narzędzia; zarządzanie działalnością innowacyjną w warunkach globalizacji; porównanie innowacyjnych eksporterów i nieeksporterów; różnice międzykulturowe a zarządzanie wiedzą w aspekcie przedsiębiorczości międzynarodowej. Opracowanie to wpisuje się w szeroki nurt zarządzania międzynarodowego realizowanego w warunkach postępującej globalizacji.

Urszula Wąsikiewicz-Rusnak